

СТАНОВИЩЕ

по конкурса за заемане на академичната длъжност *доцент* в направление **2.1. Филология (Български език – история на българския книжовен език и езикова култура)**, обявен в ДВ, бр. 21 от 18.03.2016

Рецензент: проф. дфн Юлияна Стоянова

Гл. ас. д-р Владислав Огнянов Миланов е единствен кандидат в конкурса за доцент по научната специалност **2.1. Филология (Български език – история на българския книжовен език и езикова култура)**, обявен в ДВ, бр. 21 от 18.03.2016 за нуждите на Катедрата по български език във ФСлФ, СУ „Св. Климент Охридски”.

Кандидатът завършва през 1999 г. с отличие българска филология във Великотърновския университет, а през 2016 г. – специалността „Право“ в Софийския университет. От 2000 г. е зачислен като редовен докторант по българска диалектология в Катедрата по български език (с научен ръководител проф. дфн Василка Радева) и защитава дисертация на тема „Абстрактната лексика в българските диалекти“.

От 2004 г. д-р Владислав Миланов работи във Факултета по славянски филологии към Катедрата по български език: като асистент (по езикова култура и история на новобългарския книжовен език), старши асистент (от 2007 г.), а от 2010 г. до момента като главен асистент. Водил е семинарни занятия по история на новобългарския книжовен език, филологически практикум и фонетика на бакалаври от специалността „Българска филология“; по морфология и синтаксис на студентите слависти, както и занятия по практически български език на чуждестранни студенти. Подготвя и изнася също така лекционни курсове: „Език и право“ – на студентите юристи; „Съвременни лингвистични теории“, „Езикова култура“ и „Статут на езиците в Европейския съюз“ – в МП „Конферентен превод“, ФКНФ; „Езикова и говорна култура“ – в МП „Приложна лингвистика с източен език“, ЦИЕК; „Политическа и журналистическа реч“ – в МП „Лингвистика“. От 2010 до момента изнася лекционен курс по български език и култура за студенти от специалността „Европейски съюз и европейска интеграция“.

Работата на гл. ас. д-р Владислав Миланов със студентите далеч не се изчерпва с воденето на занятия. От 2002 г. до момента той ръководи студентската научна експедиция „По следите на българските възрожденци“, в която са взели участие повече от 800 студенти и са обходени ключови за Българското възраждане места. В рамките на

проекта „Студентски практики“ към МОН е ментор на 90 студенти. Организира традиционни посещения с научна цел в Народното събрание и студентски стажове в българските медии за студентите от МП „Лингвистина“. Съорганизатор е на Първия международен филологически форум за студенти и докторанти с повече от 230 участници от над 18 държави (2014 г.) и е един от основателите и член на редколегията на „Филологически форум“ – най-младото списание на Факултета по славянски филологии, което има за цел да публикува текстове на студенти, докторанти и млади учени.

Също така интересна и разнообразна е проектната дейност на д-р Владислав Миланов, която доизгражда неговия облик на учен, преподавател и организатор. Досега той е работил в екипите на няколко проекта в рамките на НИД на СУ (три от които е ръководил), на 3 национални проекта (финансирани от МОН и фонд „Научни изследвания“) и на един международен. Повечето от тези проекти са насочени към проучването на политическата и журналистическата реч. Те имат пряко отношение към една от най-важните изследователски области в научното творчество на д-р Владислав Миланов, свързана с регистрирането и анализирането на политическата и журналистическата реч. Чрез тях се осъществява трудно постижимата връзка между науката и практиката. Проектът „Научно-изследователски център за анализ на политическата и журналистическата реч“ има за резултат създаването на едноименен център към СУ, който продължава дейността си, като обединява усилията на преподаватели и студенти за подобряване на качеството на обучение в специалността „Българска филология“, от една страна, и за повишаване на вниманието и интереса на обществеността към проблемите на българския език, от друга. Между множеството активности на Центъра е и организирането на медийни събития и научни форуми. Едно такова събитие беше кръглата маса „Език, морал, отговорност“, като изнесените доклади бяха публикувани в едноименен сборник (2011 г.), един от съставителите на който е д-р Владислав Миланов. Д-р Миланов е ръководител на друг важен проект от национално значение, финансиран от Фонд „Научни изследвания“ към МОН: "Езиковата култура – между училището, медиите, парламента и университета". Целта на този проект е да обедини усилията на образователните и политическите институции с тези на медиите за решаването на практически проблеми на езика, които често разединяват културната общност. Ключовите думи „медии“, „образование“ и „политика“ откриваме и в международния проект, в който д-р Миланов участва:

„Медиите, образованието и политиката: анализ на реалности (създаване на център за докторанти хуманитаристи)“, успешно отчетен през 2015 г. Текущата проектна дейност на д-р Миланов включва теми, които задълбочават изследването на езика на институциите – законодателни („Езикът на/и законодателството“), образователни, политически и информационни („Езикът на омазата – в училището, в университета, в медиите и в Парламента“).

Обръщам толкова голямо внимание на проектната дейност на д-р Владислав Миланов, тъй като, както вече отбелязах, тематичните области на проектите, за които работи, са пряко свързани с научните му изследвания.

В конкурса за доцент гл. ас. д-р Миланов участва с 49 публикации: 3 издадени монографии (две от тях в съавторство), две учебни помагала, 33 статии в специализирани списания (*Български език, Българска реч, Съпоставително езикознание, Език и литература, Философия, Opera Slavica, Slavistica complutense*) и сборници (някои издадени в чужбина), 9 рецензии, отзиви и хроники; освен това е съставител на 5 сборника от кръгли маси и конференции; коректор на новото юбилейно издание на „История славяноболгарская“, участник с доклади в над 20 научни форума. Монографията „Филологически идеи за езика, отразени в личната кореспонденция на български възрожденци. Изд. „Парадигма“, 2016 г., 232 стр. може да бъде приета за хабилитационен труд, въпреки че сам авторът не я представя с този статут. Според списъка с публикации 10 от статиите са свързани с темата на дисертацията. Останалите публикации могат да се обединят в няколко тематични полета: проучвания върху историята на новобългарския книжовен език; анализи на политическата и журналистическата реч; изследвания във връзка с езиковата култура и обучението по български език като роден и чужд, в училището и в университета

Между публикациите по история на новобългарския книжовен език заслужава да се разгледат на първо място монографията „Филологически идеи за езика, отразени в личната кореспонденция на български възрожденци“, учебното помагало „История на новобългарския книжовен език. Избрани текстове“, статиите „Словоред на модификаторите в именната фраза през първата четвърт на 19. Век“ (в съавторство), „Към синтаксиса на два български дамаскина“, „Ролята на Васил Априлов в изграждането на българския книжовен език“, „Из историческия развой на да-формите“ и „Правописните речници до 1945 г.“. Монографията „Филологически идеи за езика,

отразени в личната кореспонденция на български възрожденци“ има класическата структура на хабилитационен труд, като първата глава критически коментира съществуващите в българистичната литература проучвания по темата, а втората глава дискутира спецификата на писмото през Възраждането въз основа на дефиниции и концепции на видни български възрожденци. Привличането на метапознания за писмото, създадени и разпространявани в самата изследвана епоха, е добро теоретико-методологическо решение. То създава подходяща историческа рамка за анализиране на идеите за езика, изразени в личната кореспонденция на осмината възрожденски автори, които досега не са били обект на подробни изследвания. Монографията позволява да се открият с по-голяма яснота и прецизност, отколкото в други източници (като например учебници, статии, речници и т.н.), специфичните виждания, които авторите на писмата застъпват и които представят техните филологически възгледи вградени в широката културно-образователна програма на Възрожденската идея. Текстът на монографията е ярък и емоционално ангажиран, на места прозира публицистичният патос, с който д-р Миланов подхожда към всички разглеждани от него теми и проблеми. Приносен характер имат и статиите, посветени на историческия синтаксис: развитието на да-формите в българския език и словоредата на модификаторите в именната фраза през 19 в.

Вторият тематичен кръг в научната продукция на д-р Владислав Миланов е свързан с изследването на журналистическата и на политическата реч. Тук на първо място трябва да се отбележат монографията „Езикови портрети на български политици и журналисти. Втора част“ (в съавторство), статиите „Новата политическа реч“ – под печат, „За някои аспекти на политическия дискурс“, „Българският език да обединява политиците ... или как се роди идеята да наблюдаваме политическата реч“ (в съавторство), „Медиите и политиката: лингвистичен анализ“. Интересът на д-р Миланов към съвременното състояние на българския език, изследвано чрез най-масовите му публични проявления, е естествено следствие от заниманията му с историческото развитие на книжовния език. И в двата случая става дума за взаимодействие между узус, норма и кодификаторски усилия. В XIX век кодификаторите стоят пред тежката задача да създават и развиват книжовен език на базата на диалектно разноречие и неактуално, отживяло книжовно наследство, които залягат в основата на нестабилните, заредени с вътрешна динамика идиолекти на водещите тогава книжовници. През XXI век – при наличие на относително стабилна

кодифицирана норма, задачата на отделните публични личности – полицаи и журналисти – е да допринасят за осмислен и комуникативно адекватен обществен диалог, в който идиолектът има единствено функцията да открие индивида, а не чрез узуса да създава или променя кодифицираната норма. Въпреки това обаче идиолектите на изследваните политици и журналисти ни разкриват интересна динамика, отразяваща както най-податливите на промени равнища и проявления на езика – лексиката и фразеологията, семантиката и прагматиката, така и цялостната социокултурна ситуация на съвременна България. Бих желала да отбележа необичайното жанрово разнообразие на книгата „Езикови портрети на български политици и журналисти. Втора част“. Тук намираме и анализи на писмения и устния дискурс на изследваните политици и журналисти, и елементи на джандърна лингвистика (в главата „Жените и женското говорене в българския политически живот“), и изследване на игрословиците, залегнали в основата на протестните слогани, и „мнения на преводачи, писатели, актьори, журналисти, спортисти, учени и интелектуалци за езика на българските политици“, и интервюта, в които д-р Миланов и доц. Сталянова са коментирали своите анализи на езика на политиките, и отзиви за първата част на „Езиковите портрети“. Самите „езиковите портрети“ в книгата не са ретуширани „снимки“ от фотостудио, а имат дълбочината на картините, рисувани от майстори портретисти, които успяват да придадат на двуизмерния образ достатъчно характер и индивидуалност. Жанровата разкрепостеност на тази книга, наред с много актуалната проблематика, разглеждана в нея, намира широк обществен отзвук и успява да привлече вниманието на българската общественост към множество наболели въпроси на съвременната езикова ситуация.

Третият тематичен кръг, който е свързан с езиковата култура и обучението по български език като роден и чужд, в училището и в университета, е представен с учебното помагало „Право, правопис и правоговор. Учебник по езикова култура за студентите юристи в СУ „Свети Климент Охридски“, под печат, и статиите „Кой трябва да пише учебниците по български език“, „Конотация, смисъл, превод“, „Езиковата култура и речевият етикет в обучението на студентите българисти“. Тяхното предимно приложно значение откроява грижата на автора за мястото на българския език в обучението.

От справка с цитиранията (общо около 70) и индексиранията публикации (общо около 64), която кандидатът е приложил към документацията по конкурса, се вижда, че д-р Миланов е добре познат в научните кръгове у нас и извън страната ни.

Обобщавайки казаното, бих желала да изтъкна достойнствата на гл. ас. д-р Владислав Миланов като отличен преподавател, изследовател, организатор, участник в проекти, и не на последно място отзивчив колега. Смятам, че д-р Владислав Миланов отговаря на всички законови изисквания за заемане на длъжността „доцент”.

На това основание бих желала убедено да предложи избирането му на академичната длъжност „доцент“ по научната специалност **2.1. Филология (Български език – история на българския книжовен език и езикова култура)**, както и да апелирам към останалите членове на научното жури да дадат положителен вот.

29.07.2016

/Проф. дфн Юлияна Стоянова/